

PALMIF vytvořil přes tři a půl tisíce nových pracovních míst a další tisíce requalifikoval

Evropská unie finančně pomohla rozvoji českého trhu práce

Končí desetiletí projektů, které pomáhaly vyzkoušet to, co nebylo možné uskutečnit z prostředků státní aktivní politiky zaměstnanosti. Pomoc Evropské unie bude pokračovat, ale jinými formami.

Jan Příkryl

www.ihned.cz/prikryl

Budeme na Evropskou unii doplácet, či něco získáme? Častá otázka, a to nejen z úst řadového občana. »Pomoc EU je jako yetti, všichni o ní mluví, ale nikdo ji neviděl. To mi řekl jeden z význačných regionálních politiků v Děčíně,« vypráví ředitel úřadu práce v tomtéž místě Petr Nádvorník. »Nejen se mluví, ale peníze jsou vidět, opáčil jsem a poukázal na program PALMIF, do kterého jsme se zapojili.« Jen v okrese Děčín se realizovalo šest projektů. S různým efektem. Jeden byl i takový, kdy se zahraniční firma snažila pouze získat finanční prostředky pro své potřeby. Museli ho ukončit. Řada přinesla výsledky až po překonání potíží, s kterými se nepočítalo. Ale celkově hovoří Petr Nádvorník o úspěchu.

Pomoc tam, kde je to nejvíce třeba

Program PALMIF (Pro-Active Labour Market Intervention Fund) koncipovala Evropská komise jako pomoc České republiky při řešení konkrétních problémů na trhu práce. Projekty, které se uskutečnily v jeho rámci, se zaměřily především na problematické regiony a mikroregiony a na pracovní uplatnění lidí, kteří mají při shánění místa a jeho udržení problémy – nemají ukončené vzdělání, chybí jim praktické zkušenosti, jsou zdravotně postižení. Cílové skupiny tedy tvořili nejen zdravotně postižení, ale i nezaměstnaní absolventi škol, dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči o práci či třeba lidé po léčení drogových závislostí a sociálně nepřizpůsobiví občané.

Projekty měly i určitý průkopnický či pilotní charakter. Zaměřily se na experimentální ověřování nových nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti jako je například otázka zajištění dopravní obslužnosti v místech, kde chybí. Ověřila se možnost profesní přípravy lidí na nové povolání už v době, kdy sice ještě pracují, ale počítá se s jejich propuštěním. Jejich obsahem bylo i zpracování a ověření nových metod a postupů, které by mohly pomoci řešit problémy skupin znevýhodněných na trhu práce – například na bilanční diagnostiku či ergodiagnostiku, které umožňují lépe zhodnotit možnosti uchazečů o práci a následně jim pomoci v přípravě a umístění. Pro oblasti s vysokou nezaměstnaností byly vytvořeny programy tvorby nových pracovních míst. Řada projektů byla zaměřena na requalifikaci či podporovala »samozaměstnání« resp. podnikání uchazečů. V naprosté většině do nich byli přímo či nepřímo zapojeni i podnikatelé.

Výsledky deseti let

Předseda výrobního družstva Sněžka Náchod Miloslav Čermák se o programu PALMIF dozvěděl na manažerské stáži v Bruselu. Rychle vypracovali podnikatelský záměr, který měl umožnit v prvním kroku vytvořit čtyřicet nových pracovních míst a pak další. Museli vybudovat pracoviště, ale hlavně naučit nové lidi kvalitně pracovat, protože družstvo většinu své produkce dodává zahraničním odběratelům. Celkem obdrželi na 3 projekty 130 000 euro, ale náklady byly mnohem vyšší. Během posledního projektu prošlo firmou 192 pracovníků, z nichž 67 ve firmě pracuje dosud. Cíl projektu byl splněn přesto, že dvě třetiny nových zaměstnanců zácvek nedokončilo. »Někomu by se zdálo, že projekt byl pro nás

nevýhodný, ale opak je pravdou,« říká Miloslav Čermák. »To, že byl náš projekt vyhodnocen jako životaschopný, zařazen mezi ty, na které se vztahují dotace, přispělo k image firmy. Projevilo se to například i při jednáních v bance o úvěrech.«

V Olomouckém kraji vznikl jeden ze čtyř nadregionálních projektů nazvaný Vědomosti a dovednosti ohrožených skupin na trhu práce pro založení vlastního podniku. Výsledkem bylo proškolení pěti garantů, pětáctyřiceti lektorů a více než sedmi stovek uchazečů, z nichž dvě třetiny se úspěšně uplatnily na trhu práce. Do projektu ŠANCE – oblastní střediska a ergodiagnostika se postupně zapojilo dvačtyřicet úřadů práce, proškolilo se přes jedenáct set lidí, kteří měli potíže s umístěním na trhu práce a 84 procent pak místo skutečně našlo.

Od roku 1992 se podařilo v České republice uskutečnit 192 projektů plus 27 jich bylo na Slovensku. PALMIF totiž začínal ještě v ČSFR. Proinvestovalo se přes šest a půl miliónu euro, vytvořilo se 3593 nových pracovních míst, přeškoleno a rekvalifikováno bylo přes dvacet a půl tisíce lidí. Ale samotná tato čísla zdaleka nevystihují celkový přínos programu. Řada projektů totiž měla i multiplikační efekty, které se dají jen těžce spočítat.

»Nešlo ani tak o dílčí projekty, které měly někdy podobné přínosy jako ty, které dělají úřady práce v aktivní politice zaměstnanosti,« říká vrchní ředitel Správy služeb zaměstnanosti Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky Jan Kasnar. »Velký význam mají zejména dvě věci. Podařilo se odzkoušet různé netradiční nástroje politiky zaměstnanosti, které nejsou uvedeny v zákoně. Postupně se dostávají do legislativy, například do úpravy zákona o zaměstnanosti, která by měla být vládě předložena do 31. března příštího roku v paragrafovaném znění. A za druhé, úřady práce, které se zúčastnily programu PALMIF, se naučily jinému způsobu práce, aktivněji přistupovat ke spolupráci s řadou různých a často rozhodujících subjektů.«

Vedoucí Podpůrné jednotky programu PALMIF z Národního vzdělávacího fondu Václav Brož k tomu dodává: »Účast v programu byla dobrovolná. Proto program zapustil své kořeny tam, kde nejen aktivita úřadů práce, ale i jejich partnerů včetně například podnikatelů byla nejvyšší. Pomohl i pochopit určité zásady při přípravě třeba projektové dokumentace, kterou vyžaduje Evropská unie, ale i další procedury a pravidla. Byla to vlastně i dobrá příprava na vstup do Unie a na využívání Evropského sociálního fondu. Ti co prošli programem PALMIF mají rozhodně před ostatními velký náskok.«

Další možnosti nabízí Evropský sociální fond

Program PALMIF na počátku příštího roku končí. Neznamená to, že by do České republiky z Evropské unie už žádné prostředky pro trh práce nepřišly. Už nyní je třeba se připravit na využití těch, které představuje Evropský sociální fond a které by měly být několikanásobně vyšší než ty, co nabídl PALMIF. Česká republika se jako první kandidátská země například připojila k evropské iniciativě EQUAL. Ta je zaměřena na finanční podporu projektů, které umožňují rovný přístup k práci některým ohroženým skupinám obyvatelstva a tak ověřují postupy potlačující diskriminaci a nerovnost na trhu práce.

Témata projektů vycházejí z potřeb Evropské unie. Mají být zaměřeny na zlepšování přístupu a na návrat na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné, na překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce, na podporu celoživotního učení osob ohrožených diskriminací či nerovností na trhu práce... Program je opět přístupný nejen neziskovým organizacím, ale i podnikatelským subjektům. Podrobnější informace jsou k dispozici na internetové adrese www.nvf.cz/equal.